

værkerlærlinge og Handelslærlinge har deres tekniske Skoler at besøge; det er jo ikke en frivillig Undervisning, men dette Forhold medfører, at Tilslutningen af Elever i Købstæderne er af en anden Aldersklasse end paa Landet. Jeg tror, at Skolerne paa Landet i høj Grad vilde vinde ved at faa en ældre Islæt. Det skulde nok vise sig, at hvis Undervisningen kunde tilrettelægges paa en saadan Maade, at den kunde interessere de ældre, fange deres Interesse for Arbejdet, vilde Aftenskolerne paa Landet vinde i høj Grad derved.

Jeg sagde, at de ydre Rammer for Aftenskolerne ogsaa er utilfredsstillende. Jeg tænker ikke hermed særlig paa de Tilskud, der gives fra Amternes og Statens Side; de er i det store og hele rimelige, og man vil ikke kunne hævde, at Aftenskolerne, hvad Tilskuddene angaar, er blevet misrøgtet af Staten. Men paa andre Omraader er de ydre Rammer utilfredsstillende. Det gælder for det første Skolebordene i Aftenskolerne. Jeg ved ikke, hvem der har opfundet de danske Skoleborde, men jeg tror ikke, der er nogen Grund til at rejse noget Mindesmærke for den Mand. De danske Skoleborde er noget af det mest upraktiske, man har. De kan muligvis gaa an for Børn. Børn bliver ikke saa let stive af at sidde stille i 50 Minutter eller en Time, og de kommer hurtigt i Bevægelse paa ny, men for voksne Folk egner Børnenes Borde sig overhovedet slet ikke. Nu kan man sige, at dette er en ubetydelig Ting. Nej, det er det slet ikke. For dem, som vil besøge Aftenskolerne en eller to eller tre Gange om Ugen, er det ikke ligegyldigt, hvilke Vilkaar man byder dem at arbejde under, hvilken Maade de kommer til at sidde paa. Skolernes og Statens Administration har fuldstændig overset, at der maa skabes saadanne ydre Betingelser, saadanne ydre Arbejdsmuligheder, som kan bidrage til, at Aftenskolerne virkelig bliver et Led i den frivillige, folkelige Undervisning.

Hertil kommer, at jeg heller ikke tror, at Folkeskolelærerne i alle Tilfælde magter den Gerning, de tager sig paa her. Jeg skal ikke underkende den Indsats, som Folkeskolens Lærere her har gjort; mange har gjort en udmærket Indsats. Men sikkert er det, at en af de store Mangler, som Aftenskolerne lider under, er Savnet af velegnede Lærerkrafter. Selv den bedste Børnelærer er ikke altid i Stand til at undervise voksne paa den Maade, som voksne nu en Gang skal undervises. Men man har intet gjort gennem de hundrede Aar, hvori Aftenskolerne har bestaaet, for virkelig at foretage en Ud-

dannelse af Aftenskolelærere. Jeg tror, at det vil være nødvendigt at gøre det, og jeg for mit Vedkommende, og det gælder mange andre, ønsker, at den frivillige Aftenskolebevægelse skal komme til at spille en større Rolle i vort Lands Undervisning, end den for Øjeblikket gør. Jeg tror, at en af de nødvendige Betingelser for, at det kan ske, er dette, at man kommer til en virkelig Uddannelse af Aftenskolelærere. Hermed tænker jeg ikke blot paa seminarieuddannede Lærere. Ogsaa andre end saadanne har pædagogiske Evner, og jeg tror, at det ofte er de Lærere, som kommer fra det almindelige Erhvervsliv, jævne Haandværkere, jævne Landmænd, Folk, som har arbejdet i Landboforeninger og i praktiske Erhverv paa forskellige Omraader, der har større Betingelser og Muligheder for at undervise voksne end de seminarieuddannede Lærere, som Aftenskolerne saa godt som udelukkende benytter. Jeg tror derfor, at man ved Uddannelse af Aftenskolelærere skulde lægge Vægt paa, at jævne Folk med pædagogiske Evner ved kortere Kursus fik den Uddannelse, den Indøvelse, det Haandelag, der skal til for at være brugbare Aftenskolelærere. Forkundskaberne kan de naturligvis ikke erhverve sig ved saadanne Kursus, men det Haandelag, der skal til for en Lærer, de rent ydre Færdigheder, som er nødvendige, vil jævne Folk udmærket kunne erhverve sig ved korte Kursus, hvis der fra Statens Side blev stillet de Midler til Raadighed, som er nødvendige for at gennemføre saadanne Kursus. Ogsaa dette Spørgsmaal opfordrer jeg den højtærede Undervisningsminister til at tage under velvillig Overvejelse. Ønsker man, at Aftenskolebevægelsen skal have en Fremtid for sig, maa man ogsaa være med til at give den de ydre Betingelser, de Arbejds- muligheder, der skal til, og saa maa man ogsaa være med til at betale det, det koster, ellers faar vi ikke nogen virkelig Udvikling af Aftenskolebevægelsen.

Jeg sagde før, at de Cirkulærer, som har været gældende for Aftenskolerne, har lagt Undervisningen i Spændetroje, og at dette har været medvirkende til, at Aftenskolerne ikke har slaaet Rod, som de burde. Det Cirkulære, der er gældende, er ikke udstedt af den nuværende Undervisningsminister, det skyldes hans Forgænger. Dette Cirkulære, som er fra November 1926, betyder paa flere Omraader udmærkede Fremskridt; f. Eks. aabner det med Hensyn til Husgerningsundervisning og Undervisning i Landbrugsfag nye Muligheder ved at stille større Tilskud til